

RP 10/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av vissa paragrafer i gruvlagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att gruvlagen ändras i fråga om vissa bestämmelser om malmletning och gruvdrift. Ändringar föreslås i bestämmelserna om gruvsäkerhetstillstånd, om förfarandet när tillstånd enligt gruvlagen förfaller och om skyldigheten att ge in gruvkartor. När det gäller vissa tillståndsförfaranden enligt gruvlagen föreslås det att gruvmyndigheten ska ha mer omfattande fullmakter för behovsprövning än i nuläget.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2017.

MOTIVERING

1 Nuläge

Syftet med totalreformen av gruvlagen och den gruvlag som trädde i kraft 2011 var att revidera gruvlagstiftningen så att förutsättningarna för gruvdrift tryggas på ett samhälleligt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart sätt och att allmänna och enskilda intressen samtidigt tryggas med beaktande av systemet för grundläggande fri- och rättigheter i sin helhet. Det är av central betydelse att säkerställa det allmänna intresset samt att det ingår förhandstillsyn i tillståndsprövningen.

I och med ändringen av gruvlagen överfördes gruvmyndigheten från arbets- och näringsministeriet till Säkerhets- och kemikalieverket Tukes. Samtidigt blev ändringsökandet ett förfarande i två steg.

I gruvlagens bestämmelser om guldvaskning har det gjorts ändringar två gånger, RP 60/2014 och RP 57/2016.

Gruvmyndigheten har hittills beviljat förbehåll, malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd enligt den gällande lagen till ett antal av drygt 200 st. vardera. Det har beviljats cirka 20 gruvtillstånd för gruvdrift. På denna grund har olika parter, särskilt myndigheter i samband med tillståndsförfaranden, fått erfarenheter av hur gruvlagen fungerar.

Myndigheter i samband med tillståndsförfaranden enligt gruvlagen har identifierat vissa praktiska situationer där de förfaranden och förpliktelser som anges i gruvlagen är onödigt tunga. För sådana situationer bör det till vissa lagparagrafer som bestämmer förfaranden fogas möjlighet till behovsprövning för myndigheterna. Detta skulle smidiggöra och minska såväl myndigheternas som verksamhetsutövarnas administrativa börda och frigöra myndighetsresurser för snabbare handläggning av tillståndsansökningar. I vissa fall bör behovsprövning möjliggöras också i fråga om myndigheter som ger utlåtanden eller andra aktörer, eftersom man i praktiken observerat att det i alla situationer inte är relevant att begära utlåtanden från alla myndigheter som anges i lagen och att detta inte alltid ger väsentlig ytterligare information.

Smidiggörande av författningar genom rensning av onödiga bestämmelser samt smidigare tillstånds- och besvär förfaranden är också ett av spetsprojekten för Sipiläs regering.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Avsikten med de föreslagna ändringarna är att medföra flexibilitet i gruvlagen, vilket smidiggör handläggningen av tillstånd, till exempel när det är fråga om att utvidga det markområde som en gruva i drift behöver. Skraddarsydd handläggning utgående från det specifika fallet ger möjlighet att allokera myndighetsresurser enligt de behov som var och en av ansökningarna medför.

Myndigheter i samband med tillståndsförfaranden enligt gruvlagen har identifierat vissa praktiska situationer där de förfaranden och förpliktelser som anges i gruvlagen är onödigt tunga och stela. För sådana situationer bör det till vissa lagparagrafer som bestämmer förfaranden, såsom förfarandet för gruvssäkerhetstillstånd, fogas möjlighet till behovsprövning för myndigheterna. Detta smidiggör och minskar såväl myndigheternas som verksamhetsutövarnas administrativa börda och frigör myndighetsresurser för snabbare handläggning av tillståndsansökningar samt för tillsynsarbete. I vissa fall behöver behovsprövning möjliggöras också i fråga om myndigheter som ger utlåtanden eller andra aktörer, eftersom man i praktiken observerat att det inte alltid är relevant att begära utlåtanden och att detta inte alltid ger väsentlig ytterligare information.

I fråga om en sådan process för upphörande av malmletningstillstånd som inleds på initiativ av tillståndshavaren föreslås en övergång till anmälningsförfarande. Då blir tidpunkten för upphörandet av tillståndet entydig med tanke på rättsverkningarna. Detta påverkar inte tillståndshavarens skyldighet att ersätta orsakade skador och olägenheter eller att vidta efterbehandlingsåtgärder. Myndigheten ger fortfarande ett överklagbart beslut i ärendet.

Med tanke på myndighetsverksamheten anses det inte behövligt att det krävs att en gruvkarta lämnas in årligen, utan en karta ska sändas till myndigheten vid behov.

3 Propositionens konsekvenser

De föreslagna lagändringarna påverkar inte myndighetens tillståndsprövning. De föreslagna ändringarna gör myndighetsförfaranden smidigare och minskar den administrativa bördan för både dem som ger utlåtanden och de myndigheter som ansvarar för tillståndspröven. Även i fråga om verksamhetsutövare minskar ändringarna den administrativa bördan i samband med tillståndsförfaranden.

Genom ändringen av karenstiderna i gruvlagen främjas också principerna för god förvaltning och förverkligandet av jämlikhetsprincipen.

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Lagändringen innebär tre betydande faktorer som minskar regleringsbördan för företag som är verksamma inom branschen. Det bedöms att slopandet av skyldigheten att sända in en gruvkarta årligen minskar det administrativa arbetet för en sakkunnig med 2–3 dagar i större gruvor och cirka en vecka i mindre gruvor. I sin helhet uppgår besparingen till cirka 40 000 euro för samtliga berörda företag, när skyldigheten årligen gäller cirka 50 företag. Myndighetens möjlighet till behovsprövning av gruvsäkerhetstillstånd gäller uppskattningsvis cirka fem fall per år, och medför för företagen en årlig besparing på cirka 24 000 euro. Övergången till anmälningsförfarande när malmletningstillstånd förfaller förkortar handläggningstiden för ansökan från cirka tre dagar till en halv dag. Det är sannolikt att tillståndsavgifterna samtidigt minskar. Dessutom minskar förfarandet företagens markägaravgifter i de fall då beviljandet av att tillståndet förfaller förlängs på grund av anförda besvär. Årligen fattas cirka 30 beslut om malmletningstillstånd. I sin helhet uppskattas övergången till anmälningsförfarande för företagen medföra en besparing på cirka 31 000 euro per år. Siffrorna baserar sig på en myndighetsbedömning som gjorts vid arbets- och näringsministeriet.

Sammanlagt uppskattas propositionen avveckla den regleringsbörda som riktar sig till företag till ett värde av cirka 95 000 euro årligen.

Med tanke på tillståndsmyndigheterna kan tillståndspröven snabbas upp genom smidiggörandet och därigenom kan myndighetsverksamheten effektiviseras och servicen förbättras utan tilläggsresurser. Lättandet av de skyldigheter som lagen ställer bedöms i måttlig grad minska den administrativa bördan för gruvmyndigheten.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna

Ändringarna enligt propositionen gör det möjligt för myndigheterna att bättre skraddarsy innehållet i ansökan samt förfarandena så att dessa bättre motsvarar behoven hos det aktuella projektet och man undviker enskilda tillståndsärenden där förfarandena är uppenbart överdimensionerade. Möjliggörandet av behovsprövning och därigenom smidiggörandet och lättandet av vissa tillståndsförfaranden frigör myndighetsresurser så att dessa kan allokeras till tillsyn och rådgivning samt vidareutveckling av myndighetsverksamheten.

De föreslagna ändringarna minskar de yttrande instansernas administrativa arbetsbörda, när man undviker rutinartade, onödiga begäranden om utlåtanden.

3.3 Miljökonsekvenser

De föreslagna ändringarna påverkar inte miljökonsekvenserna av malmletning eller gruvdrift.

Ändringen av tidpunkten för de miljörelaterade utredningarna skapar klarhet i konstellationen av företrädesrättigheter för verksamhetsutövarna och förbättrar innehållet i de krävda utredningarna, men ändrar inte kraven på utredningar. Det föreslås inte heller några ändringar i den egentliga tillståndsprövningen.

Den föreslagna ändringen i fråga om upphörande av gruvtillstånd påverkar inte miljökonsekvenserna av den egentliga verksamheten, när den föreslagna ändringen kan komma i fråga endast innan gruvdriften inleds.

De ändringar som föreslås i fråga om gruvssäkerhetstillståndet påverkar inte miljökonsekvenserna av verksamheten. Med gruvssäkerhet avses strukturell och teknisk säkerhet i stor omfattning. Dessutom är det med tanke på gruvssäkerhet viktigt att förebygga risksituationer och olyckor och begränsa de skadliga konsekvenserna av dem. Också efter de föreslagna ändringarna ska utlåtanden om gruvssäkerhetstillstånd begäras från alla myndigheter som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse, m.a.o. föreslås det ur miljöperspektiv inte ändringar i tillståndsförfarandet.

Det föreslås ändringar i fråga om avstående från malmletningstillstånd, men dessa ändringar påverkar inte tillståndshavarens skyldighet att ersätta olägenheter och skador som orsakas av verksamheten. Skyldigheten att ersätta olägenheter och skador upphör inte genast efter att tillståndet förfallit.

Den föreslagna ändring som ger den som ansöker om tillstånd möjlighet att slutföra Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen med en flexiblare tidtabell än i nuläget gör det möjligt att göra bedömningen och beskrivningen på ett mer kvalitetsfullt sätt än tidigare. Jämfört med nuläget innebär detta också en förbättring med tanke på miljöskyddet och naturvården.

3.4 Samhälleliga konsekvenser

De föreslagna ändringarna påverkar inte sakägarnas rättigheter eller skyldigheter. Det föreslås inte ändringar i begreppet sakägare eller i sakägarnas möjligheter att påverka. I propositionen föreslås inte ändringar i förutsättningarna att vara verksam inom samernas hembygdsområde, skoltområde eller särskilt renskötselområde.

Upphörandet med verksamheten har inte sådana direkta konsekvenser till exempel för fastighetsägarens rättigheter, fördelar eller skyldigheter som skulle förutsätta att upphörandet med verksamheten handläggs genom förfaranden enligt den gällande lagen. De ändringar som föreslås i fråga om upphörande av malmletningstillstånd påverkar inte tillståndshavarens skyldighet att ersätta olägenheter och skador som orsakas av verksamheten. Tillståndshavarens skyldighet att vidta de ålagda efterbehandlingsåtgärderna eller att ersätta eventuellt orsakade skador kräver inte att tillståndet är i kraft.

När samrådsförfarandet för gruvssäkerhetstillstånd begränsas till de myndigheter som är behöriga i ärendet, iakttas den gällande lagens uppfattning om att det med gruvssäkerhet avses gruvors konstruktionsmässiga och tekniska säkerhet, förebyggande av risksituationer och olyckor och begränsningen av de skadliga följderna av dessa. I den gällande lagen betraktas alltså pro-

cessen för gruvssäkerhetstillstånd inte som en process för bevakande av sakägarnas rättigheter, där intressekonflikter på grund av gruvdrift avgörs.

Enligt 20 § 2 mom. i grundlagen ska det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Till gruvprojekt och beslutsfattandet i samband med projekten hänför sig flera processer där man med stöd av lagstiftningen tillförsäkras att medborgarna får information om projektet och dess genomförande samt möjlighet att påverka beslutsfattandet, så propositionen kan inte anses stå i strid med grundlagen.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningen

I beredningen av regeringspropositionen har utnyttjats sådana förslag som samlats in genom projekt för smidiggörande av statsförvaltningen. Dessutom informerade ministeriet i början av 2016 genom sina egna kommunikationskanaler om möjligheten att kommentera hur välfungerande den gällande lagen är. Avsikten med möjligheten att kommentera var att samla in erfarenheter av hur den gällande lagens mål har uppnåtts i olika praktiska situationer.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utkastet till regeringsproposition skickades ut på remiss i oktober 2016. Dessutom informerades det om möjligheten att yttra sig via ministeriets kommunikationskanaler. I regel understöddes de föreslagna ändringarna i utlåtandena och åsikterna om propositionen, ändringarna ansågs främja ett effektivt tillvaratagande av myndighetsresurserna bl.a. genom specifikt skräddarsydda projekt.

I responsen uttrycktes det oro över hur den ändring som planerats i paragrafen om företrädesrätt stämmer överens med skyldigheterna i MKB-lagen. Detta och andra omständigheter som lyfts fram i utlåtandena och åsikterna har beaktats i den fortsatta beredningen av regeringspropositionen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

32 §. Företrädesrätt. I syfte att trygga förutsättningarna för malmetning och gruvdrift är utgångspunkten i gruvlagen att den som hittar en fyndighet har företrädesrätt till utvinning av fyndigheten. Bestämmelser om företrädesrätt till malmetningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd finns i 32 §. Enligt paragrafen har den som först sökt tillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 § företrädesrätt vid ansökan om malmetningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd.

Företrädesrätten till gruvtillstånd för innehavare av malmetningstillstånd tryggas genom 32 § 2 mom. Enligt momentet ska innehavaren av malmetningstillstånd söka gruvtillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 § innan malmetningstillståndet förfaller eller återkallas.

Enligt 34 § 3 mom. 2 punkten ska till tillståndsansökan vid behov fogas en utredning om en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen (nedan "Natura 2000-bedömning") och en miljökonsekvensbeskrivning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994 "MKB-lagen") (nedan "MKB-beskrivning"). I praktiken följer det av bestämmelserna i 32 § i sin nuvarande form att den som ansöker om tillstånd ska färdigställa Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen redan då ansökan om gruvtillstånd lämnas in och inte

RP 10/2017 rd

till exempel först i det skede då tillståndsärendet avgörs. Detta innebär för den som ansöker om tillstånd att den slutliga bearbetningen av Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen måste påbörjas flera år innan ansökan om gruvtillstånd lämnas in. Detta kan leda till att preciseringar i malmberäkningarna i slutet av malmletningsperioden eller nya fyndigheter inte längre hinner inkluderas i bedömningarna.

I sin nuvarande form visar sig 34 § 3 mom. 2 punkten också stå i konflikt med 7 § i MKB-lagen, där det för-utsätts att MKB-beskrivningen är färdig innan åtgärder som är väsentliga med tanke på miljökonsekvenserna vidtas för genomförandet av projektet, dock senast innan tillståndsmyndigheten fattar beslut om beviljande av tillstånd för genomförandet av projektet. MKB-lagen förutsätter således inte att MKB-beskrivningen fogas till själva tillståndsansökan, utan det räcker att tillståndsmyndigheten har tillgång till beskrivningen innan beslutet om tillstånd fattas. Inte heller 65 § i naturvårdslagen förutsätter att Natura 2000-bedömningen ska vara färdig när tillståndsansökan lämnas in. Förpliktelserna i Natura 2000-regleringen förutsätter att bedömningen har gjorts innan tillståndet beviljas.

Avsikten med de föreslagna ändringarna är att ta bort bilagorna till tillståndsansökan enligt 34 § 3 mom. 2 punkten från bestämmelserna i 32 §, så att företrädesrätt till malmletningstillstånd, guldvaskningstillstånd eller gruvtillstånd uppkommer även utan att tillståndsansökan innehåller de ovan nämnda bilagorna. Bilagorna ska dock lämnas in innan tillståndsbeslut fattas. Den föreslagna ändringen medför inte andra ändringar i tillståndsförfarandet. Således kan ärendet inte avgöras innan alla i lagen nämnda faser av tillståndsförfarandet, såsom tillfälle för sakägare att göra anmärkningar i ärendet, har genomförts i enlighet med lagen. Gruvmyndigheten ska särskilt se till att det inte begärs utlåtanden om ansökan eller informeras om tillståndsansökan, om ansökan inte innehåller redogörelserna och bilagorna enligt 34 §.

Syftet med ändringen är att samordningen av skyddsaspekter och andra intressen som eftersträvas med Natura 2000-bedömningen och MKB-förfarandet beaktas allt bättre och allt mer högkvalitativt. Ändringen skapar de bästa förutsättningarna att utarbeta de bilagor som ändringen gäller och uppnåendet av de mål som finns i bakgrunden. Ändringen påverkar inte tillståndsförfarandet eller tillståndsprövningen enligt gruvlagen. Gruvmyndigheten ska fortfarande försäkra sig om att till exempel informationen om ansökan och hörandet av sakägarna genomförs i enlighet med gruvlagen.

Den föreslagna ändringen ger den som söker tillstånd möjlighet att slutföra Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen efter att malmletningstillståndet förfallit eller återkallats, vilket gör det möjligt för sökanden att slutföra de planerade malmletningsåtgärderna innan Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen lämnas in till gruvmyndigheten. I Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen kan då bättre än i nuläget beaktas också resultaten av slutfasen av malmletningen och eventuella preciseringar till tidigare undersökningsresultat. Då kan det eventuella gruvprojektets uppskattade totala konsekvenser för miljön förutses bättre än i nuläget. Samtidigt är det möjligt att begränsa det område där gruvdrift tillåts genom gruvtillstånd så att det blir mindre än vad som är möjligt vid ansökningar som gjorts i ljuset av mindre fullständiga uppgifter. Genomförandet av Natura 2000-bedömningen och MKB-beskrivningen med flexiblere tidtabell än i nuläget gör det således möjligt att genomföra bedömningen och beskrivningen allt mer högkvalitativt, vilket också innebär en förbättring jämfört med nuläget med tanke på miljöskyddet och naturvården. Ändringen gör det möjligt att allt bättre beakta samordningen av skyddsaspekter och andra intressen som eftersträvas med Natura 2000-bedömningen och MKB-förfarandet.

34 §. Tillståndsansökan. Det föreslås att 2 mom. 6 punkten i paragrafen ändras så att underpunkten i den aktuella punkten stryks. Samtidigt föreslås det att ett nytt 5 mom. fogas till paragrafen. Enligt momentet behöver i ansökan inte anges de uppgifter som redan annars ingår i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 3 mom. 2 punkten eller i utredningen om en bedömning

enligt 65 § i naturvårdslagen. Sökanden bör till ansökan foga en redogörelse för de uppgifter som inte anges i ansökan vid tidpunkten för inlämnandet och som ingår i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 3 mom. 2 punkten eller i utredningen om en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen som fogas till ansökan senare.

Om det i ansökan enligt det nya 5 mom. inte ska anges de redogörelser som avses i 2 mom., ska sökanden till tillståndsmyndigheten lämna en motiverad uppskattning om tidpunkten för inlämnade av de bilagor som avses i 3 mom. 2 punkten. Utifrån den uppskattade tidtabellen för fogande av redogörelsen till ansökan och komplettering av ansökan kan gruvmyndigheten bedöma behovet att komplettera ansökan och vid behov med stöd av 33 § i förvaltningslagen sätta ut en lämplig tidsfrist för komplettering av tillståndsansökan. Enligt 33 § i förvaltningslagen ska part underrättas om att ärendet kan avgöras även om fristen inte iakttas. I och med ändringen har sökandena således inte möjlighet att i onödan fördröja handläggningen av tillståndsärendet.

Syftet med ändringen är att säkerställa att det i ansökningar till vilka det då ansökan lämnas in inte fogas en miljökonsekvensbeskrivning enligt 3 mom. 2 punkten eller en utredning om en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen inte lämnas uppgifter som på ett betydande sätt kan avvika från de uppgifter som ingår i miljökonsekvensbeskrivningen enligt 3 mom. 2 punkten eller i utredningen om en bedömning enligt 65 § i naturvårdslagen som fogas till ansökan senare.

Under tillståndsförfarandet bör gruvmyndigheten försäkra sig om att man i tillståndsförfarandet övergår till förfaranden enligt 37–40 § i lagen först när ansökan uppfyller de krav som anges i 34 §.

44 §. Förbehållsanmälan. I 2 mom. i paragrafen föreslås en ändring av den geografiska begränsningen av en förbehållsanmälan. Enligt den får en anmälan om förbehåll inte ligga närmare än en kilometer från malmletningsområde, gruvområde eller guldvaskningsområde som hör till någon annan. Bestämmelsen bildar en så kallad skyddszon för förbehåll.

Den upphävda gruvlagen från 1965 skyddade de gällande gruvområdena så att förbehållsområden inte fick sträcka sig närmare än en kilometer från de nämnda områdena. Den gruvlag som trädde i kraft 2011 ändrade rättigheterna i samband med malmletning i fråga om områdena. Den maximala arealen för ett malmletningsområde har inte reglerats i den nuvarande gruvlagen. Inte heller malmletningsområdet har, som tidigare, begränsats till områden på högst en kvadratkilometer i enlighet med den upphävda lagen. Den geografiska begränsningen av förbehållsområden enligt 44 § 2 mom. i gruvlagen överfördes till den gällande gruvlagen utan att behovet att skydda malmletningsområden eller gruvområden för förbehåll bedömdes i det skede då lagen stiftades.

Eftersom den nu aktuella bestämmelsen om en skyddszon endast gäller förbehållsanmälan och inte till exempel malmletningstillstånd, är det möjligt för konkurrerande aktörer att ansöka om malmletningstillstånd i den omedelbara närheten av malmletningsområde eller gruvområde som hör till någon annan. I sin nuvarande form skyddar bestämmelsen om skyddszon för förbehållsanmälan således inte i verkligheten till exempel innehavare av gruvtillstånd från konkurrerande verksamhet i den omedelbara närheten av gruvområdet.

Av den orsak som anges ovan och på basis av inhämtade erfarenheter och bedömningar utifrån erfarenheterna behövs det inte längre en geografisk begränsning av förbehållsanmälan. Dessutom ska det beaktas att till exempel en innehavare av gruvtillstånd kan skydda sin rätt gentemot konkurrerande verksamhet i första hand genom att ansöka om ett tillräckligt omfattande område för sin verksamhet eller alternativt genom att söka nya malmletnings- eller gruvtillstånd runtom sitt gruvområde.

RP 10/2017 rd

Den föreslagna ändringen klarlägger bättre gränserna för de olika områden som avses i gruvlagen och undanröjer möjligheten till oklarheter i fråga om gränserna.

46 §. Hinder för beviljande av malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd. Den föreslagna ändringen förkortar den så kallade karenstiden för område som tidigare varit malmletningsområde eller gruvområde från tre år till två. Den föreslagna ändringen förbättrar den rättsliga ställningen särskilt för de aktörer som bedriver malmletning och undanröjer en situation som skapas gemensamt av nuvarande 46 § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 2 mom., där i praktiken den ekonomiskt starkaste aktören kan undvika ett hinder för beviljande av tillstånd enligt 1 mom. 3 och 4 punkten genom att så avtala med fastighetsägaren. Verksamheten enligt gruvlagen är i stor utsträckning reglerad i lag och tillståndsprövningen enligt gruvlagen är i regel rättslig prövning som i förhållande till tillståndsprövning endast lämnar begränsat utrymme för rättshandlingar mellan enskilda. Enligt den ovan nämnda utgångspunkten försätts aktörerna i ojämlig ställning i en situation där ett lagenligt hinder för beviljande av tillstånd som gäller alla aktörer kan undanröjas för en viss aktörs del genom avtal med fastighetsägaren, eftersom avtalen ofta är förenade med ersättning som betalas till fastighetsägaren. Då kan den ekonomiskt sett starkaste aktören få det verkliga företrädet i situationen.

Det hinder för beviljande av tillstånd som det hänvisas till ovan lämpar sig inte för förbehåll, då det är möjligt att söka förbehåll för området och därefter malmletningstillstånd. Då kan området reserveras av den som först lämnar en förbehållsanmälan till gruvmyndigheten, i stället för att företrädesrätten till området avgörs genom avtal mellan enskilda. Den aktuella ändringen lämnar fortfarande verksamhetsutövaren och fastighetsägaren för området möjlighet att avtala om undersökningsåtgärder i området under förbehållstiden. Då ändras fastighetsägarens ställning i praktiken inte från nuläget. Den som gör förbehållet har också möjlighet att förkorta tiden för hindret för beviljande av tillstånd enligt 1 mom. 3 och 4 punkten i överensstämmelse med 2 mom. i paragrafen.

Med beaktande av lagens syfte och allmänna principer, bör gruvmyndigheten noggrant överväga grunderna för beviljande av förbehåll och dess längd i det fall att den som gör förbehållet genast efter att malmletningstillståndet förfallit lämnar en anmälan om förbehåll för samma område. Avsikten med de föreslagna ändringarna är inte att skapa en situation där samma aktör som tidigare länge bedrivit verksamhet i området automatiskt ansöker om förbehåll för ett område vars malmletningstillstånd förfallit.

Den föreslagna ändringen anses inte ha betydande konsekvenser för miljön. Översynen av hindren för beviljande av tillstånd leder inte till att malmletningstillstånd bildar en kedja, eftersom det fortfarande inte är möjligt att utan den berörda rättsinnehavarens samtycke bevilja tillstånd omedelbart efter att ett tidigare tillstånd förfallit.

67 §. När malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller. Den ändring som föreslås i paragrafen innebär att ett ärende om att tillstånd förfaller som tillståndshavaren själv tagit initiativ till övergår från tillståndsförfarande till anmälningsförfarande. Den föreslagna ändringen motsvarar 18 § i den upphävda gruvlagen. Enligt den paragrafen avstod man från inmutningsrätt genom anmälningsförfarande. Det aktuella förfarandet har vid bedömningen av hur välfungerande den gällande lagen är konstaterats vara ändamålsenligare än den nuvarande handläggningen av ärendet som baserar sig på tillståndsförfarande.

På begrepps nivå framhäver ändringen lättandet av det förvaltningsförfarande som tillämpas i ärendet och differentiering av förfarandet från det huvudsakliga tillståndsförfarandet i gruvlagen. I och med den ändring som föreslås kan tillståndshavaren genom anmälan få det tillstånd som utgör grunden för verksamheten att förfalla och är skyldig att lämna en anmälan, om tillståndshavaren inte avser att fortsätta verksamheten enligt tillståndet. På grund av att gruvdrift

RP 10/2017 rd

har omfattande verkningar föreslås det inte att anmälningsförfarandet införs i fråga om gruvtillstånd.

Den viktigaste skillnaden mellan anmälningsförfarande och tillståndsförfarande är tidpunkten för när de rättsliga verkningarna i ärendet börjar gälla. I regel är det en central förutsättning att ett beslut enligt gruvlagen har vunnit laga kraft med tanke på de rättsverkningar som beslutet skapar. Vid anmälningsförfarande börjar rättsverkningarna att gälla omedelbart efter att anmälan tagits emot. Det föreslås att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Momentet klarlägger ytterligare när rättsverkningarna av en anmälan om förfall börjar gälla.

Med tanke på malmletning innebär de direkta rättsliga verkningarna av ett ärende avseende förfall som tillståndshavaren anhängiggjort på eget på initiativ att rätten till tillståndsenlig undersökningsverksamhet och å andra sidan skyldigheten att betala malmletningsersättning till ägarna av fastigheter inom malmletningsområdet enligt 99 § upphör när gruvmyndigheten tar emot en anmälan om förfall. Däremot upphör till exempel skyldigheten att ersätta skador och olägenheter och att vidta efterbehandlingsåtgärder inte genom anmälan. Trots att anmälan har direkta rättsverkningar, ska gruvmyndigheten utfärda ett överklagbart beslut i ärendet.

Tillståndshavarens skyldighet att vidta ålagda efterbehandlingsåtgärder eller ersätta eventuella skador har inget villkorsförhållande till tillståndets giltighet och därigenom finns det inte hinder för att anmälan har direkta rättsverkningar.

På grund av det som anges ovan ska det anses vara motiverat att man övergår till anmälningsförfarande i ärenden enligt 67 § 3 mom.

68 §. När gruvtillstånd förfaller. Det föreslås att ett 5 mom. fogas till paragrafen. Momentet skapar ett undantag från huvudregeln i 3 mom. att tidpunkten för när gruvtillståndet förfaller kan skjutas upp med högst tio år sammanlagt.

Den föreslagna ändringen motsvarar delvis 50 § 1 mom. i den upphävda gruvlagen, med den skillnaden att tillämpningen av undantaget förutsätter att sökanden visar att besittningen av gruvområdet baserar sig på gruvtillståndshavarens ägande eller avtal som ingåtts med fastighetsägarna. I praktiken kan ett avtal som ingåtts med ägarna innebära bland annat ett långfristigt arrendavtal. Gruvområdet bör i sin helhet vara i gruvtillståndshavarens besittning på det sätt som avses ovan.

Eftersom tillämpningen av det föreslagna momentet förutsätter att gruvområdet är i gruvtillståndshavarens besittning på det sätt som beskrivs ovan, påverkar den föreslagna ändringen inte andras rättsliga ställning.

I regel ska gruvmyndigheten fortfarande iaktta tidsfristen på tio år för uppskjutande av att gruvtillståndet förfaller, men när tillståndshavaren visar att det föreligger grunder i enlighet med den föreslagna ändringen, kan gruvmyndigheten skjuta upp tidpunkten för när gruvtillståndet förfaller även efter att den maximala tidsfrist på tio år som anges i 3 mom. har löpt ut.

I praktiken lämpar sig undantaget för industrimineralgruvor, men kan tillämpas allmänt på alla gruvor.

En godtagbar grund för att skjuta upp tidpunkten för när gruvtillståndet förfaller kan, med beaktande av det allmänna intresset, anses vara bland annat behovet av en gruvmineralreserv. I typiska fall är det fråga om en situation där utvinning av reservfyndigheten inte är ekonomiskt motiverad på grund av en gruva som är i drift.

72 §. Handläggning av ärenden om förlängning av tillstånds giltighetstid och om upphörande, ändring och återkallelse av tillstånd. Det föreslås en ändring i bestämmelserna om förfarande vid handläggning av ett ärende om att tillstånd förfaller som anhängiggjorts på tillståndshavarens eget initiativ. Detta förenklar och underlättar handläggningen av ärendet och motsvarar bättre det administrativa förfarande som handläggningen av ärendet kräver. Den föreslagna ändringen gäller endast sådana ärenden avseende förfall som tillståndshavare anhängiggjort.

Enligt den föreslagna ändringen tillämpas på anmälan om förfall inte utlåtanden, anmärkningar och åsikter eller bestämmelser om förfarande för information om tillståndsansökan. I 72 § behöver det inte anges att förfarandet för utlåtanden och information inte kan tillämpas, eftersom man av ordalydelsen i 37 och 40 § kan sluta sig till att dessa inte kan tillämpas på handläggningen av anmälan om förfall.

För att områdets fastighetsägare på ett så effektivt och korrekt sätt som möjligt ska få information om att tillståndet förfaller och om de därmed sammanhängande direkta rättsverkningarna, föreslås det inte ändringar i informationen om beslutet om förfall.

Efter ikraftträdandet av gruvlagen har det vid tillämpningen av lagen i praktiken framgått att strukturerna för att trygga grundläggande fri- och rättigheter är mycket olika i de olika faserna av verksamheten enligt gruvlagen.

När det beaktas att tillståndsbaserad malmletning på fastighetsägarens område inte är en rättighet för fastighetsägaren och det att tillståndet förfaller inte påverkar tillståndshavarens skyldigheter när det gäller att ersätta olägenheter och skador som verksamheten medför, har ärendet avseende förfall inte inverkan på fastighetsägarens rättsliga ställning. Således ska tillståndshavaren anses vara den enda faktiska sakägaren i ett ärende avseende förfall som tillståndshavaren anhängiggjort på eget på initiativ.

Det behöver inte göras en bedömning av olika konsekvenser av verksamheten i samband med fattandet av beslut om upphörande med verksamheten, eftersom den bedömningen redan gjorts i samband med tillståndsprövningen. Det föreskrivs separat i lag om skyldigheten att ersätta olägenheter och skador som verksamheten orsakar. I regel finns det också bestämmelser om detta i tillståndsbeslutet. Tillståndshavarens skyldighet att utföra de efterbehandlingsåtgärder som ålagts tillståndshavaren eller att ersätta skador som eventuellt orsakats har inget villkorsförhållande till tillståndets giltighet och således förutsätter till exempel rättsskyddet för den som lidit skada inte ett tillståndsförfarande enligt de nuvarande bestämmelserna eller deltagande i handläggningen av ärendet. Upphörandet med verksamheten har inte sådana direkta konsekvenser till exempel för fastighetsägarens rättigheter, fördelar eller skyldigheter som förordar att upphörandet med verksamheten handläggs i den omfattning som det i nuläget föreskrivs i gruvlagen.

Med tanke på tillståndshavarens rättsskydd ska det anses vara motiverat att bestämmelserna om tillståndsförfarande tillämpas i ärende avseende upphörande av malmletningstillstånd eller guldvaskningstillstånd som gruvmyndigheten, kommunen eller den som lidit skada tagit initiativ till. Då tryggas tillståndshavarens rättsskydd i ärendet. På grund av detta föreslås det inte någon ändring i handläggningen av ett ärende som hänför sig till 67 § 2 mom. På grund av att gruvdriften har omfattande verkningar föreslås det inte heller någon ändring i handläggningen av ett ärende som gäller upphörande av gruvtillstånd.

I och med att de administrativa handläggningsfaserna minskar, har den föreslagna ändringen en effekt som minskar den administrativa bördan ur både gruvmyndighetens och verksamhetsutövarens synvinkel. Eftersom det i regel inte begärs utlåtanden från olika myndigheter i ärendet, minskar den föreslagna ändringen också den administrativa bördan för de myndigheter som yttrar sig. Ändringen har ingen faktisk inverkan på fastighetsägarnas ställning.

RP 10/2017 rd

Genom att det administrativa förfarandet förenklas, har ändringen en effekt som minskar den administrativa bördan för både gruvmyndigheten och tillståndshavaren.

93 §. Registrering av gruvförrättning. I paragrafens 2 mom. föreslås tekniska korrigeringar. Avvikande från den nuvarande ordalydelsen i momentet görs anteckningar om gruvförrättningar i fastighetsdatasystemet i stället för fastighetsregistret. Vid gruvförrättning är det fråga om uppgifter enligt lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) och inte uppgifter enligt fastighetsregisterlagen (392/1985). Den föreslagna ändringen ändrar inte bestämmelserna innehållsmässigt.

Det föreslås att ett 3 mom. fogas till paragrafen. Momentet förpliktar Lantmäteriverket att underrätta gruvmyndigheten om att en gruvförrättning antecknats i fastighetsdatasystemet. Vid gruvförrättningen kan man av grundad anledning vid behov avvika från den områdesavgränsning som gruvmyndigheten fastställt i gruvtillståndet. Gruvmyndigheten måste efter en gruvförrättning få information om gränserna för det gruvområde som bildades.

Det föreslås att ett 4 mom. fogas till paragrafen. Momentet innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning om anmälningsförfarandet.

119 §. Gruvkarta. Gruvkartorna har en central betydelse när gruvssäkerheten, markanvändningen i området och utvinningen av fyndigheten utreds i den aktuella situationen. Dessutom har de betydelse i det skede då gruvdriften redan upphört. Om området till exempel tas i annat bruk efter att gruvdriften upphört, kan man försäkra sig om dess säkerhet med hjälp av gruvkartan.

Enligt den gällande gruvlagen ska den som bedriver gruvdrift i början av varje år sända gruvmyndigheten en kopia av gruvkartan. De nuvarande bestämmelserna har ansetts vara administrativt sett tunga och oändamålsenliga med tanke på ändamålet för gruvkartan. Sändandet av gruvkartor, mottagandet och arkiveringen av kartorna medför en extra administrativ börda för såväl gruvmyndigheten som verksamhetsutövarna, eftersom det inte finns kontinuerlig användning för gruvkartor över gruvor som är i drift. Det finns inget i praktiken uppvisat behov att sända gruvkartor årligen.

Det föreslås att 2 mom. i paragrafen ändras så att gruvkartan ska lämnas till gruvmyndigheten endast på begäran eller senast när gruvdriften upphör. Genom den föreslagna ändringen avvecklas onödig reglering, men säkerställs ändå att en uppdaterad gruvkarta alltid finns tillgänglig för gruvmyndigheten. Dessutom ska gruvkartan alltid tillställas gruvmyndigheten när gruvdriften upphör.

Den som bedriver gruvdrift ska fortfarande göra upp en gruvkarta över gruvan och gruvområdet och hålla den uppdaterad. Bestämmelserna om innehållet i gruvkartan ändras inte.

Den föreslagna ändringen har en effekt som minskar den administrativa bördan ur både gruvmyndighetens och verksamhetsutövarens synvinkel.

121 §. Gruvsäkerhetstillstånd. Den föreslagna ändringen gäller gruvssäkerhetstillstånd för utvidgning av gruvdriften. Den föreslagna ändringen ger gruvmyndigheten prövningsrätt i fråga om huruvida utvidgningen av gruvområdet och användningsändamålet för det nya området i det aktuella fallet kräver ett nytt gruvssäkerhetstillstånd eller revidering av det gällande gruvssäkerhetstillståndet.

När gruvssäkerhetstillstånd krävs för byggandet av gruvan och produktionsverksamheten, behöver gruvmyndigheten i fråga om utvidgning av gruvan ta ställning till avvikande från gruvssäkerhetstillståndet redan i beslutet om gruvtillstånd. Då kan tillståndshavaren bedöma hur

RP 10/2017 rd

dant arbete i samband med driften det är möjligt att utföra i området, och i vilken omfattning, med anledning av att gruvtillstånd beviljas.

När en gruva som är i drift utvidgar sitt verksamhetsområde, leder kravet på nytt gruvssäkerhetstillstånd ofta till ett oskäligt tungt tillståndsförfarande i förhållande till ändringen i verksamheten. Utvidgningen är ofta en mindre utvidgning av gruvområdet eller till exempel ett nytt hjälpområde. Ändringarna medför inte nödvändigtvis sådana nya risker som hänför sig till gruvans tekniska drift eller andra ändringar i verksamhetsprinciperna för gruvan som behöver handläggas i tillståndsförfarande för gruvssäkerhetstillstånd.

Ändringen har en effekt som minskar den administrativa bördan ur både verksamhetsutövarens och gruvmyndighetens synvinkel. Den prövningsrätt som gruvmyndigheten ges i fråga om att begära utlåtanden minskar den administrativa bördan för de myndigheter som yttrar sig.

123 §. Förfaranden för ansökan om gruvssäkerhetstillstånd. I tillståndsprövningen i samband med gruvssäkerhetstillstånd för den som bedriver gruvdrift en teknisk dialog med gruvmyndigheten samt andra myndigheter som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse utifrån ansökan om gruvssäkerhetstillstånd och de utlåtanden som ges om ansökan, när det gäller bland annat tekniska lösningar för byggandet av gruvan och risker som hänför sig till gruvssäkerhet.

Vid förfarandet för gruvssäkerhetstillstånd lämnar den som bedriver gruvdrift till gruvmyndigheten de uppgifter som gruvlagen förutsätter om bland annat gruvans byggplan, byggnader, system för uppföring av sten, de allmänna arrangemangen för ventilation, eldistribution samt andra tekniska omständigheter utifrån vilka gruvmyndigheten gör en riskbedömning om gruvssäkerhet och utfärdar de föreskrifter som behövs med tanke på riskhanteringen.

Det är inte fråga om ett tillstånd utifrån vilket eventuella intressekonflikter eller miljöfrågor som gruvdriften medför bedöms eller avgörs, utan det är fråga om en riskanalysprocess som helt koncentrerar sig på de tekniska lösningarna för gruvan, där den enda faktiska sakägaren vid förfarandet är den som ansöker om tillstånd.

Vid ansökan om gruvssäkerhetstillstånd har den rättsliga ställningen för sakägarna, såsom fastighetsägarna, såväl som verksamhetens konsekvenser för miljön och markanvändningen redan utretts i tidigare tillståndsförfaranden, bland annat vid förfarandena för gruvtillstånd och miljötillstånd. Dessutom ska de ovannämnda omständigheterna beaktas på tillbörligt sätt även i MKB-förfarandet för gruvprojektet. Med beaktande av innehållet i och målet för förfarandet för gruvssäkerhetstillstånd har förfarandet inte sådana konsekvenser för andras (till exempel dem som bor i närområdena) intressen, rättigheter eller skyldigheter som förutsätter information om tillståndsansökan enligt 40 §. Bestämmelserna om förfaranden i fråga om anmärkningar och åsikter i 39 § behöver inte tillämpas vid handläggningen av gruvssäkerhetstillstånd, eftersom tillståndssökanden enligt det som anges ovan är den enda sakägaren i ett ärende som gäller gruvssäkerhetstillstånd. Den föreslagna ändringen står därför inte i strid med till exempel 20 § 2 mom. i grundlagen.

Den föreslagna ändringen i 1 mom. ökar gruvmyndighetens prövningsrätt och smidiggör dess uppgift vid handläggningen av ett ärende som gäller gruvssäkerhetstillstånd. Paragrafens 1 mom. har i sin nuvarande form upplevts vara oändamålsenligt vid bedömningen av hur väl fungerande gruvlagen är. Med beaktande av det som sägs ovan samt särdrag som hänför sig till enskilda gruvor anses det inte vara ändamålsenligt med en ovillkorlig förteckning över myndigheter som yttrar sig. Det föreslås att den sista meningen i momentet stryks som onödig, eftersom det redan föreskrivs om detta i 31 § i förvaltningslagen; en myndighet ska se till att ett ärende utreds tillräckligt och på behörigt sätt genom att skaffa den information och den utredning som behövs för att ärendet ska kunna avgöras.

RP 10/2017 rd

Den föreslagna ändringen påverkar inte de nödvändiga utlåtanden som begärs om ansökan om gruvsäkerhetstillstånd, eftersom gruvmyndigheten även fortsättningsvis ska begära behövliga utlåtanden om ansökan om gruvsäkerhetstillstånd.

Det föreslås att ett 3 mom. fogas till paragrafen. Momentet syftar till att skapa klarhet i tillståndsförfarandet för gruvsäkerhetstillstånd.

I förslaget ingår inte ändringar i 129–131 §. Således föreslås det inte ändringar till exempel när det gäller tillståndsprövningen i samband med gruvsäkerhetstillstånd, förutsättningarna för gruvsäkerhetstillstånd, eller det att tillståndet förfaller eller återkallas.

Ändringen har en effekt som minskar den administrativa bördan ur både verksamhetsutövarens och gruvmyndighetens synvinkel. Den prövningsrätt som ges gruvmyndigheten i fråga om att begära utlåtanden minskar den administrativa bördan för myndigheter som yttrar sig, när begäranden om utlåtanden som är uppenbart onödiga slopas.

165 §. Besvärsmått. Det föreslås att rätten att söka ändring i ett beslut om ett ärende avseende förfall som anhängiggjorts på initiativ av tillståndshavaren begränsas så att ändring i beslutet endast får sökas av innehavaren av det tillstånd som beslutet avser.

Den nuvarande rätten att söka ändring i sådana ärenden avseende förfall som anhängiggjorts på tillståndshavarens eget initiativ har visat sig vara betydelselös och har i praktiken lett till oklara situationer, när fastighetsägaren för området genom besvär ansöker om ändring i beslut om att tillstånd förfaller. När upphörandet med verksamheten enbart hänför sig till tillståndshavarens vilja, har fastighetsägaren för området inte en på faktiska omständigheter baserad grund att förhindra upphörandet med verksamheten, eftersom fastighetsägaren inte har rätt att kräva att tillståndshavaren bedriver malmletning på fastigheten. Det finns inte heller något villkorsförhållande mellan tillståndets giltighet och till exempel verksamhetsutövarens skyldighet att till den som lider skada ersätta eventuella skador som verksamheten orsakar. Med andra ord undanröjer inte det att tillståndet förfaller tillståndshavarens skyldighet att vidta efterbehandlingsåtgärder eller ersätta eventuella orsakade skador.

Det har observerats att den nuvarande rätten att söka ändring har negativa konsekvenser för såväl fastighetsägarnas som tillståndshavarens ställning, eftersom besvär som utan grund har anförts i beslut om att tillståndet förfaller i onödan förlänger upphörandet av tillståndet och å andra sidan återställandet av området till ett sådant skick som föregick beviljandet av tillståndet. Eftersom den aktuella ändringen i rätten att söka ändring endast gäller ärenden avseende förfall som anhängiggjorts på tillståndshavarens eget initiativ, kan det inte anses finnas andra sakägare i ärendet än tillståndshavaren själv. Med tanke på rättsskyddet för innehavaren av det tillstånd som beslutet avser bör innehavarens rätt att söka ändring kvarstå, om gruvmyndighetens beslut till exempel är felaktigt eller lagstridigt.

Enligt 6 § 1 mom. i förvaltningsprocesslagen kan besvär över ett förvaltningsbeslut anföras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. När ärendet om upphörande granskas i förhållande till fastighetsägarens rättighet, skyldighet eller fördel, kan det konstateras att ingen annan än tillståndshavaren har en faktisk sakägarställning i ärende som gäller upphörande med verksamhet. I ett ärende avseende förfall som tillståndshavaren anhängiggjort på eget på initiativ ska initiativtagaren anses vara den enda sakägaren. Således är det motiverat att rätten att söka ändring begränsas på det föreslagna sättet.

Den föreslagna ändringen har en effekt som minskar den administrativa bördan när de förvaltningsbesvär som hänför sig till ärendet minskar med tanke på såväl förvaltningsdomstolarna, de myndigheter som yttrar sig som verksamhetsutövarna.

2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Avsikten är att åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag, till exempel instruktioner och information, vidtas redan innan lagen träder i kraft. Enligt den allmänna övergångsbestämmelsen i bestämmelsen avgörs anhängiga ärenden enligt de bestämmelser som gällde då ärendet anhängiggjordes, om inte något annat föreskrivs i övergångsbestämmelserna.

Om en domstol delvis eller helt återförvisar ett ärende som anhängiggjorts före ikraftträdandet av ändringsförfattningen till ny behandling, avgörs ärendet enligt de bestämmelser som gällde då ärendet anhängiggjordes.

Avsikten med ändringsförfattningen är inte att påverka sådana hinder för beviljande av malmletningstillstånd eller gruvtillstånd som uppkommit i enlighet med de bestämmelser som var i kraft vid ikraftträdandet av denna lag. Således påverkar ikraftträdandet av denna lag inte hindren för beviljande av tillstånd enligt 46 § 1 mom. 3 eller 4 punkten eller längden på hindren.

Genom ikraftträdandet av lagen försätts ansökningar som anhängiggjordes innan förändringsförfattningen trädde i kraft inte i ofördelaktig ställning i förhållande till de ansökningar som anhängiggjordes efter lagens ikraftträdande. Således tillämpas 32 § i denna lag på ansökningar som anhängiggjordes före lagens ikraftträdande.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av i gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gruvlagen (621/2011) 32 § 1 mom., 34 § 2 mom. 6 punkten, 44 § 2 mom., 46 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 67 § 3 mom., 72 § och 93 §, 119 § 2 mom. och 123 §, av dem 93 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 915/2013, samt
fogas till 32 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom., blir 4 mom., till 34 § ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 och 6 mom. blir 6 och 7 mom., till 68 § ett nytt 5 mom., till 121 § ett nytt 2 mom., och till 165 § ett nytt 3 mom. som följer:

32 §

Företrädesrätt

Företrädesrätt vid ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd har den som först sökt tillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 §. Den utredning och miljökonsekvensbeskrivning som avses i 3 mom. 2 punkten i den paragrafen kan dock ges in till gruvmyndigheten utan att företrädesrätten går förlorad, också efter att tillståndsansökan lämnats in men innan tillståndsbeslutet ges.

Den företrädesrätt till gruvtillstånd som avses i 2 mom. kvarstår hos innehavaren av malmletningstillstånd också fastän den utredning och miljökonsekvensbeskrivning som avses i 34 § 3 mom. 2 punkten ges in till gruvmyndigheten först efter att malmletningstillståndet förfallit eller återkallats.

34 §

Tillståndsansökan

I tillståndsansökan ska en med tanke på tillståndsprövningen nödvändig och tillförlitlig redogörelse ges om

6) miljökonsekvenserna och andra konsekvenser av verksamheten med beaktande av de planerade åtgärdernas art och omfattning;

Till den del de redogörelser som krävs enligt 2 mom. 2, 5, 6 och 7 punkten ingår i den utredning eller miljökonsekvensbeskrivning som avses i 3 mom. 2 punkten behöver den redogörelse som avses i 2 mom. inte tas in i ansökan om malmletningstillstånd eller gruvtillstånd. Om den redogörelse som avses i 2 mom. inte tas in i ansökan på grundval av denna bestämmelse, ska i ansökan nämnas vilka uppgifter enligt 2 mom. som ingår i de handlingar som avses i 3 mom. 2 punkten samt en uppskattning av när handlingarna ges in.

44 §

Förbehållsanmälan

Förbehållsanmälan får inte gälla ett område som hör till ett malmetningsområde, gruvområde eller guldvaskningsområde. Förbehållsanmälan får inte heller gälla ett område som tidigare varit förbehållsområde, om inte ett år har förflutit sedan förbehållsbeslutet upphörde att gälla eller återkallades.

46 §

Hinder för beviljande av malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd

Malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd får inte beviljas:

-
- 3) för ett område som tidigare varit malmetningsområde, om inte två år räknat från tillståndets sista giltighetsdag har förflutit sedan malmetningstillståndet förföll eller återkallades,
 - 4) för ett område som tidigare har varit gruvområde, om inte två år har förflutit sedan den dag som föregår dagen då beslutet om upphörande av gruvdriften vann laga kraft,
-

67 §

När malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller

Gruvmyndigheten ska besluta att malmetningstillståndet och guldvaskningstillståndet förfaller, om tillståndshavaren gör en anmälan om detta. En tillståndshavare som inte längre avser att bedriva verksamhet enligt tillståndet är skyldig att göra en sådan anmälan. Malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller, när anmälan inkommit till gruvmyndigheten.

68 §

När gruvtillstånd förfaller

Om besittningen av ett gruvområde baserar sig på gruvtillståndshavarens ägande eller avtal som ingåtts med fastighetsägarna, kan gruvmyndigheten på ansökan av gruvtillståndshavaren flytta fram tidpunkten för när gruvtillståndet förfaller, fast den maximitid på tio år som anges i 3 mom. har löpt ut. En förutsättning för uppskov är att tillståndshavaren visar att tidpunkten för när tillståndet förfaller måste flyttas fram på grund av allmänt intresse eller av andra särskilda skäl.

72 §

Handläggning av ärenden om förlängning av tillstånds giltighetstid och om upphörande, ändring och återkallelse av tillstånd

Ärenden som gäller förlängning av giltighetstiden för malmetningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd samt ändring och återkallelse av sådana tillstånd och förlängning av giltighetstiden för gruvområdesinlösningstillstånd samt det att ett sådant tillstånd förfaller ska handläggas med iakttagande på motsvarande sätt av vad som i denna lag föreskrivs om

RP 10/2017 rd

tillståndsförfarande för och tillståndsprövning av tillståndet i fråga och om tillståndsbeslut och dess giltighet. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på ärenden som gäller det att ett gruvtillstånd förfaller samt att ett malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller enligt 67 § 2 mom.

Vad som i 39 § föreskrivs om anmärkningar och åsikter tillämpas inte vid handläggning av en anmälan enligt 67 § 3 mom. om att malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller.

Vad som i 57 § föreskrivs om meddelande av tillståndsbeslut och i 58 § om information om tillståndsbeslut tillämpas också på det beslut som gruvmyndigheten ger med anledning av anmälan om att malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller.

93 §

Registrering av gruvförrättning

En gruvförrättning kan registreras efter det att den har vunnit laga kraft oberoende av om ersättning har betalats. Utbetalningen av ersättning behöver inte anmälas till Lantmäteriverket.

Trots att ändring sökts kan en gruvförrättning antecknas i fastighetsdatasystemet i fråga om de fastigheter som sökandet av ändring inte gäller. Också i fråga om de fastigheter som ändringsökandet gäller kan gruvförrättningen antecknas i fastighetsdatasystemet, om sökandet av ändring inte påverkar fastställandet av föremålet för inlösen, grundandet av nyttjanderätt eller andra rättigheter eller registeranteckningarna. Den som svarar för fastighetsdatasystemet ska i dessa fall hos jorrdomstolen ansöka om tillstånd för registrering. Jorddomstolen är då beslutför även när endast dess ordförande är närvarande.

Lantmäteriverket ska underrätta gruvmyndigheten om att gruvförrättningen antecknats i fastighetsdatasystemet.

Närmare bestämmelser om registrering av gruvförrättning får utfärdas genom förordning av statsrådet

119 §

Gruvkarta

Den som bedriver gruvdrift ska sända gruvmyndigheten en kopia av gruvkartan, när gruvmyndigheten ber om det och när gruvdriften upphör.

121 §

Gruvsäkerhetstillstånd

När en gruva som är i drift utvidgas med ett nytt gruvområde eller hjälpområde för gruvan, kan gruvmyndigheten på begäran av sökanden i beslutet om gruvtillstånd bestämma att bestämmelserna om behov av gruvssäkerhetstillstånd i 1 mom. eller bestämmelserna om ändring av gruvssäkerhetstillstånd i 130 § inte tillämpas.

123 §

Förfaranden för ansökan om gruvssäkerhetstillstånd

Gruvmyndigheten ska av de myndigheter som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse be om behövliga utlåtanden och utredningar om ansökan om gruvssäkerhetstillstånd.

RP 10/2017 rd

På hörande av sökanden med anledning av utlåtanden tillämpas vad som i 42 § föreskrivs om hörande av sökanden. På innehållet i beslutet om gruvsäkerhetstillstånd tillämpas vad som i 56 § 1 mom. föreskrivs om tillståndsbeslutets innehåll.

På handläggningen av ansökan om gruvsäkerhetstillstånd tillämpas inte vad som i 39 § föreskrivs om anmärkningar och förfarandet för framförande av åsikter och i 40 § om information om tillståndsansökan.

165 §

Besvärsrätt

I ett beslut av gruvmyndigheten enligt 67 § 3 mom. får endast den tillståndshavare som gjort en anmälan om att tillståndet förfaller söka ändring genom besvär.

Denna lag träder i kraft den.... 2017

På ärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om inte något annat föreskrivs nedan. Om fullföljdsdomstolen efter denna lags ikraftträdande upphäver ett beslut på vilket de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande ska tillämpas och återförvisar ärendet i sin helhet för ny behandling, handläggs och avgörs ärendet i enlighet med de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. För ett område som tidigare var malmletningsområde eller gruvområde före denna lags ikraftträdande får inte beviljas malmletningstillstånd eller guldvaskningstillstånd innan tre år har förflutit sedan malmletningstillståndet förföll eller återkallades eller innan tre år har förflutit sedan beslutet om att gruvdriften upphör vann laga kraft. Malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd kan dock beviljas ovan avsedda områden enligt de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Företrädesrätten till det ansökta tillståndet i fråga om ansökningar som var anhängiga vid denna lags ikraftträdande avgörs enligt bestämmelserna i denna lag.

Helsingfors den 23 februari 2017

Statsminister

Juha Sipilä

Näringsminister Mika Lintilä

Lag

om ändring av i gruvlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i gruvlagen (621/2011) 32 § 1 mom., 34 § 2 mom. 6 punkten, 44 § 2 mom., 46 § 1 mom. 3 och 4 punkten, 67 § 3 mom., 72 § och 93 §, 119 § 2 mom. och 123 §, av dem 93 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 915/2013, samt
fogas till 32 § ett nytt 3 mom., varvid det nuvarande 3 mom., blir 4 mom., till 34 § ett nytt 5 mom., varvid det nuvarande 5 och 6 mom. blir 6 och 7 mom., till 68 § ett nytt 5 mom., till 121 § ett nytt 2 mom., och till 165 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lydelse

32 §

Företrädesrätt

Företrädesrätt vid ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd har den som först sökt tillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 §.

34 §

Tillståndsansökan

6) miljökonsekvenserna och andra konsekvenser av verksamheten med beaktande av de planerade åtgärdernas art och omfattning; redogörelse krävs dock inte till den del de begärda uppgifterna ingår i den miljökonse-

Föreslagen lydelse

32 §

Företrädesrätt

Företrädesrätt vid ansökan om malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd har den som först sökt tillstånd på det sätt som föreskrivs i 34 §. *Om de bilagor som nämns i 34 § 3 mom. 2 punkten ska fogas till ansökan, ska dessa lämnas till gruvmyndigheten innan beslut fattas, utan att företrädesrätten går förlorad.*

Den företrädesrätt till gruvtillstånd som avses i 2 mom. kvarstår hos innehavaren av malmletningstillstånd också fastän den utredning och miljökonsekvensbeskrivning som avses i 34 § 3 mom. 2 punkten ges in till gruvmyndigheten först efter att malmletningstillståndet förfallit eller återkallats.

34 §

Tillståndsansökan

6) miljökonsekvenserna och andra konsekvenser av verksamheten med beaktande av de planerade åtgärdernas art och omfattning;

kvensbeskrivning som avses i 3 mom. 2 punkten;

Till den del de redogörelser som krävs enligt 2 mom. 2, 5, 6 och 7 punkten ingår i den utredning eller miljökonsekvensbeskrivning som avses i 3 mom. 2 punkten behöver den redogörelse som avses i 2 mom. inte tas in i ansökan om malmletningstillstånd eller gruv-tillstånd. Om den redogörelse som avses i 2 mom. inte tas in i ansökan på grundval av denna bestämmelse, ska i ansökan nämnas vilka uppgifter enligt 2 mom. som ingår i de handlingar som avses i 3 mom. 2 punkten samt en uppskattning av när handlingarna ges in.

44 §

Förbehållsanmälan

Förbehållsanmälan får inte gälla ett område som hör till ett malmletningsområde, gruvområde eller guldvaskningsområde eller som ligger närmare än en kilometer från ett sådant område, när det området hör till någon annan än sökanden på grundval av ett tillstånd som avses i denna lag. Förbehållsanmälan får inte heller gälla ett område som tidigare varit förbehållsområde, om inte ett år har förflutit sedan förbehållsbeslutet upphörde att gälla eller återkallades.

44 §

Förbehållsanmälan

Förbehållsanmälan får inte gälla ett område som hör till ett malmletningsområde, gruvområde eller guldvaskningsområde. Förbehållsanmälan får inte heller gälla ett område som tidigare varit förbehållsområde, om inte ett år har förflutit sedan förbehållsbeslutet upphörde att gälla eller återkallades.

46 §

Hinder för beviljande av malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd

3) för ett område som tidigare varit malmletningsområde, om inte tre år räknat från tillståndets sista giltighetsdag har förflutit sedan malmletningstillståndet förföll eller återkallades,

4) för ett område som tidigare har varit gruvområde, om inte tre år har förflutit sedan

46 §

Hinder för beviljande av malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd

3) för ett område som tidigare varit malmletningsområde, om inte två år räknat från tillståndets sista giltighetsdag har förflutit sedan malmletningstillståndet förföll eller återkallades,

4) för ett område som tidigare har varit gruvområde, om inte två år har förflutit sedan

RP 10/2017 rd

den dag som föregår dagen då beslutet om upphörande av gruvdriften vann laga kraft,

67 §

När malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller

Gruvmyndigheten ska besluta att malmletningstillståndet och guldvaskningstillståndet förfaller, om tillståndshavaren ansöker om detta. En tillståndshavare som inte längre avser att bedriva verksamhet enligt tillståndet är skyldig att lämna in en sådan ansökan.

68 §

När gruvtillstånd förfaller

72 §

Handläggning av ärenden om förlängning av tillstånds giltighetstid och om upphörande, ändring och återkallelse av tillstånd

Ärenden om förlängning av malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd giltighetstid och ändring och återkallelse av sådana tillstånd samt förlängning

den dag som föregår dagen då beslutet om upphörande av gruvdriften vann laga kraft,

67 §

När malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller

Gruvmyndigheten ska besluta att malmletningstillståndet och guldvaskningstillståndet förfaller, om tillståndshavaren gör en *anmälan* om detta. En tillståndshavare som inte längre avser att bedriva verksamhet enligt tillståndet är skyldig att göra en sådan *anmälan*. *Malmletningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller, när en anmälan enligt 3 mom. inkommit till gruvmyndigheten.*

68 §

När gruvtillstånd förfaller

Om besittningen av ett gruvområde baserar sig på gruvtillståndshavarens ägande eller avtal som ingåtts med fastighetsägarna, kan gruvmyndigheten på ansökan av gruvtillståndshavaren flytta fram tidpunkten för när gruvtillståndet förfaller, fast den maximitid på tio år som anges i 3 mom. har löpt ut. En förutsättning för uppskov är att tillståndshavaren visar att tidpunkten för när tillståndet förfaller måste flyttas fram på grund av allmänt intresse eller av andra särskilda skäl.

72 §

Handläggning av ärenden om förlängning av tillstånds giltighetstid och om upphörande, ändring och återkallelse av tillstånd

Ärenden som gäller förlängning av giltighetstiden för malmletningstillstånd, gruvtillstånd och guldvaskningstillstånd samt ändring och återkallelse av sådana tillstånd och

av gruvområdesinlösningstillstånds giltighetstid och upphörande av sådant tillstånd ska handläggas med iakttagande på motsvarande sätt av vad som i denna lag föreskrivs om tillståndsförfarande för och tillståndsprovning av tillståndet i fråga och om tillståndsbeslut och dess giltighet.

förlängning av giltighetstiden för gruvområdesinlösningstillstånd samt det att ett sådant tillstånd förfaller ska handläggas med iakttagande på motsvarande sätt av vad som i denna lag föreskrivs om tillståndsförfarande för och tillståndsprovning av tillståndet i fråga och om tillståndsbeslut och dess giltighet. Vad som föreskrivs ovan tillämpas också på ärenden som gäller det att ett gruvtillstånd förfaller samt att ett malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller enligt 67 § 2 mom.

Vad som i 39 § föreskrivs om anmärkningar och åsikter tillämpas inte vid handläggning av en anmälan enligt 67 § 3 mom. om att malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller.

Vad som i 57 § föreskrivs om meddelande av tillståndsbeslut och i 58 § om information om tillståndsbeslut tillämpas också på det beslut som gruvmyndigheten ger med anledning av anmälan om att malmetningstillstånd och guldvaskningstillstånd förfaller.

93 §

Registrering av gruvförrättning

Trots att ändring sökts kan en gruvförrättning antecknas i fastighetsregistret i fråga om de fastigheter som sökandet av ändring inte gäller. Också i fråga om de fastigheter som ändringssökandet gäller kan gruvförrättningen antecknas i fastighetsregistret, om sökandet av ändring inte påverkar fastställandet av föremålet för inlösen, grundandet av nyttjanderätt eller andra rättigheter eller registeranteckningarna. Den registeransvarige ska i dessa fall hos jorrdomstolen ansöka om tillstånd för registrering. Jorddomstolen är då beslutför även när endast dess ordförande är närvarande.

93 §

Registrering av gruvförrättning

En gruvförrättning kan registreras efter det att den har vunnit laga kraft oberoende av om ersättning har betalats. Utbetalningen av ersättning behöver inte anmälas till Lantmäteriverket.

Trots att ändring sökts kan en gruvförrättning antecknas i fastighetsdatasystemet i fråga om de fastigheter som sökandet av ändring inte gäller. Också i fråga om de fastigheter som ändringssökandet gäller kan gruvförrättningen antecknas i fastighetsdatasystemet, om sökandet av ändring inte påverkar fastställandet av föremålet för inlösen, grundandet av nyttjanderätt eller andra rättigheter eller registeranteckningarna. Den som svarar för fastighetsdatasystemet ska i dessa fall hos jorrdomstolen ansöka om tillstånd för registrering. Jorddomstolen är då beslutför även när endast dess ordförande är närvarande.

Lantmäteriverket ska underrätta gruvmyndigheten om att gruvförrättningen antecknats i fastighetsdatasystemet.

Närmare bestämmelser om registrering av

gruvförrättning får utfärdas genom förordning av statsrådet

119 §

Gruvkarta

Den som bedriver gruvdrift ska i början av varje år sända gruvmyndigheten en kopia av gruvkartan.

119 §

Gruvkarta

Den som bedriver gruvdrift ska sända gruvmyndigheten en kopia av gruvkartan, när gruvmyndigheten ber om det och när gruvdriften upphör.

121 §

Gruvsäkerhetstillstånd

När en gruva som är i drift utvidgas med ett nytt gruvområde eller hjälpområde för gruvan, kan gruvmyndigheten på begäran av sökanden i beslutet om gruvtillstånd bestämma att bestämmelserna om behov av gruvssäkerhetstillstånd i 1 mom. eller bestämmelserna om ändring av gruvssäkerhetstillstånd i 130 § inte tillämpas.

121 §

Gruvsäkerhetstillstånd

123 §

Förfaranden för ansökan om gruvssäkerhetstillstånd

Gruvmyndigheten ska av den arbetarskyddsmyndighet och den lokala räddningsmyndighet som saken gäller, av Strålsäkerhetscentralen och vid behov av andra myndigheter som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse be om ett utlåtande om ansökan om gruvssäkerhetstillstånd. Gruvmyndigheten ska dessutom inhämta andra utlåtanden och utredningar som behövs för tillståndsprövningen.

På handläggningen av ansökan om gruvssäkerhetstillstånd tillämpas vad som föreskrivs om anmärkningar och åsikter i 39 §. På information om ansökan om gruvssäkerhetstillstånd tillämpas vad som föreskrivs om in-

123 §

Förfaranden för ansökan om gruvssäkerhetstillstånd

Gruvmyndigheten ska av de myndigheter som inom sitt behörighetsområde bevakar allmänt intresse be om behövliga utlåtanden och utredningar om ansökan om gruvssäkerhetstillstånd.

På hörande av sökanden med anledning av utlåtanden tillämpas vad som i 42 § föreskrivs om hörande av sökanden. På innehållet i beslutet om gruvssäkerhetstillstånd tillämpas vad som i 56 § 1 mom. föreskrivs om tillståndsbeslutets innehåll.

På handläggningen av ansökan om gruvssäkerhetstillstånd tillämpas inte vad som i 39 § föreskrivs om anmärkningar och förfarandet för framförande av åsikter och i 40 § om in-

RP 10/2017 rd

formation om tillståndsansökan i 40 §. På hö-
rande av sökanden med anledning av utlåtan-
den och anmärkningar tillämpas vad som be-
stäms i 42 § om hörande av sökanden. På in-
nehållet i beslutet om gruvsäkerhetstillstånd
tillämpas vad som bestäms i 56 § 1 mom. om
tillståndsbeslutets innehåll.

165 §

Besvärsrätt

formation om tillståndsansökan.

165 §

Besvärsrätt

*I ett beslut av gruvmyndigheten enligt 67 §
3 mom. får endast den tillståndshavare som
gjort en anmälan om att tillståndet förfaller
söka ändring genom besvär.*

Denna lag träder i kraft den *2017*
